nokkrum árum síðar var stjúpfaðirinn vegna veikinda fluttur á framfærslusveit sína, Hraun- **146**
gerðishrepp. Samkvæmt ósk þessa hrepps úrskurðaði þar eptir sýslumaðurinn í Árnes- 16. nóv.
sýslu 14. nóvbr. 1873, að ef móðir Bergs, kona Magnúsar Erlendssonar, væri lifandi, væri Bergi skylt að styrkja bæði þau Magnús og konu hans, að því leyti þau þörfnuðust og eigur beggja væru þrotnar. Hreppsnefndin í Hraungerðishreppi skoraði samkvæmt þessu á Berg Bergsson að taka hlutdeild í framfærslu Magnúsar, og gjörðu þá hreppsnefndin og umboðsmaður Bergs þann samning, að hann skyldi greiða Hraungerðishreppi 40 krónur árlega, á meðan Magnús lifði; en nú varð Magnús vitstola og stöðugur varðveizlumaður, þangað til hann dó, og þegar Hraungerðishreppur þar eptir krafðist endurgjalds á öllu því, er hann hafði lagt með Magnúsi, áfrýjaði Bergur úrskurði sýslumanns til amtsins, og lögðuð þjer þá úrskurð þann á málið, sem tilgreindur hefir verið.

Eptir að jeg síðan hefir meðtekið álit yðar, herra amtmaður, um áfrýjunar brjef Hraungerðishrepps, skal yður tjáð það, er nú segir, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeiganda.

Fátækrareglugjörðin frá 8. janúar 1834 hefir í 4. gr. sinni ekki beinlínis ákveðið neitt um framfærsluskyldu stjúpforeldra og stjúpbarna; en það virðist leiða af tjeðri grein að stjúpbörn sjeu skyld að framfæra stjúpforeldra, eins lengi og þau eiga tilkall til framfærslu af þeim, en nú er stjúpfaðir skyldur að framfæra stjúpbarn sitt, meðan hann lifir í hjónabandi við móður þess, og virðist þá ekki heldur geta verið vafi um, að stjúpbarn eigi að standa straum af stjúpföður, svo lengi sem hjónabandi stjúpföðurins við móður stjúpbarnsins er eigi slitið. Með því nú að Magnús Erlendsson var, þegar hann dó, ekki skilinn að lögum við móður Bergs Bergssonar, gat þessi stjúpsonur hans ekki skorazt undan að greiða Hraungerðishreppi hæfilegt meðlag með honum, eins og tekið er fram í brjefi sýslumannsins frá 17. nóvbr. 1873, enda virðist Bergur sjálfur hafa viðurkennt þetta með áminnztum samningi. Hins vegar virðast samkvæmt fátækrareglugjörðinni frá 8. jan. 1834 foreldrar eða börn ekki skyld til að endurborga hlutaðeigandi sveitarsjóði allan þann styrk, sem lagður hefir verið með frændum þeirra, og hvað sem því líður er engin heimild til að skylda Berg Bergsson með yfirvaldsúrskurði til að endurgjalda Hraungerðishreppi það sem hann fer fram á, enda hefði slíkur úrskurður ekki getað breytt áður gjörðum samningi um, að Bergur endurgyldi nokkurn hluta af því, sem lagt hefði verið af sveit með stjúpföður hans.

Ætli Hraungerðishreppur því að halda fram kröfu þeirri, er hann þykist eiga á hendur Bergi Bergssyni, verður að gjöra það með lögsókn.

— *Brjef* landshöfðingja *til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um* vega- **147**
gjörð á Holtavörðuheiði. — Í þóknanlegu brjefi 20. þ. mán. hafið þjer, herra 22. nóv.
amtmaður, skýrt frá, að vegabót þeirri á Holtavörðuheiði, er byrjað var á í fyrra, hafi verið haldið áfram í sumar samkvæmt brjefi mínu 22. marz þ. á., og hafi á þessu sumri verið lagðar 5 álna breiðar upphleyptar grjótbrýr, að lengd samtals 773 faðmar, og ruddir ógreiðir vegarkaflar, samtals 1185 faðmar að lengd, og ekið nægilegum sandi ofan í veginn; kostnaðurinn til þessa hafi orðið samtals 2351 kr. 74 a., eptir reikningum frá sýslumönnunum í Strandasýslu og í Mýra- og Borgarfjarðarsýslu, og sje þegar búið að ávísa af því úr jarðabókarsjóði 180 kr.; og sje óskað eptir að hinu verði nú ávísað. Það sem enn vanti á, að vegabótinni á heiðinni geti heitið lokið, svo að allur vegurinn neðan úr byggð í Strandasýslu og að Fornahvammi, efsta bæ í

147 22. nóv. Norðurárdalshrepp, verði í góðu og færu standi, mundi geta orðið fullgjört næsta sumar, ef 16 duglegir menn ynni að verkinu í 3 mánuði, og, yrðu verkalaunin hin sömu og í sumar, teljist svo til, að það mundi kosta samtals 4720 kr. Hafið þjer, herra amtmaður því lagt það til, að haldið verði áfram með þennan fjallveg í sumar að kemur, með þeirri fyrirætlun, að koma þá af allri vegagjörðinni byggða á milli.

Jeg legg því hjer með samþykki á, að vegagjörðinni verði haldið áfram og komið af sumarið 1878, á þann hátt, er þjer stingið upp á, herra amtmaður, og læt brjefi þessu fylgja ávísun á þær 2171 kr. 74 a., sem eptir eru af kostnaðinum til verksins þetta ár.

Jeg bæti því við, að jeg álít að vísu sjálfsagt, að sýslunefndirnar í Strandasýslu og Mýrasýslu sjái um, að gjört verði almennilega við sýsluvegi þá, er liggja að fjallveginum yfir Holtavörðuheiði, um leið og lokið er við aðalvegabótina á honum, en vil þó hjer með biðja yður þjónustusamlega, herra amtmaður, að leiða athygli sýslunefndanna að því, að nauðsynlegt sje að gjöra þær ráðstafanir í þessu efni, sem á þarf að halda.

148 29. nóv.

Úthlutun

á samskotum þeim, er safnað var í Danmörku, Noregi og Englandi handa Íslendingum, þeim er tjón biðu af eldgosunum árið 1875, að svo miklu leyti sem þeim hefir verið úthlutað af mjer eða að minni tilhlutun.

	kr.	aur.
1. Gjafir, er nefndin í Kaupmannahöfn safnaði	28454	95
(í því eru fólgnir vextir af samskotafjenu: 2039 kr. 51 a.).		
2. Gjafir, er safnað var í Noregi	12640	41
(í því eru og fólgnir vextirnir: 720 kr. 29 a.).		
3. Leifar af samskotunum á Englandi	5538	60
(í því eru sömuleiðis fólgnir vextirnir: 138 kr. 60 a.).		
alls	46633	96

Þessu fje hefir verið úthlutað þannig:

	kr.	aur.
1. Handa 17 búendum í Jökuldal, er urðu að flytja sig af jörðunum sakir öskufallsins, og til skaðabóta fyrir rýrnun þá til lengdar, er þær urðu fyrir	10000	»
2. Handa eiganda Reykjahlíðar við Mývatn, í skaðabœtur fyrir skemmdir þær, er þessi jörð varð fyrir af hraunflóði . . .	500	»
3. Úthlutað af sýslunefndunum, bæði til þess að bœta úr bráðri neyð sakir öskufallsins, og í skaðabœtur fyrir skammvinnari skemmdir á jörðunum:		
a, í Norður-Múlasýslu . . . . . 9884 kr. 25 a.		
b, í Suður-Múlasýslu . . . . . 11279 — 75 -	21164	»
4. Til þess að stofna sjóð til styrktar, er önnur eins eldgos eða því líkt ber að höndum hjer á landi, og skuli verja vöxtunum af sjóði þessum til að efla landbúnað í Múlasýslum og önnur fyrirtœki þar til almenningsheilla: lagðar í sjóð í þessu skyni 16500 kr. í ríkisskuldabrjefum og varið til að kaupa þau	14939	61
5. Í burðareyri undir peninga o. fl. hafa farið	30	35
	46633	96

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík, 29. nóvbr. 1877.

Hilmar Finsen.